

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
28 У 11973/19
13.06.2022. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Вукашиновић, председника већа, Јасмине Минић и Мире Василијевић, чланова већа, са судским саветником Маријом Јосифов Алимпијевић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужилаца А.А. из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Горан Ковачевић, адвокат из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 54а и Б.Б. из ..., ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник А.А. из ..., ... бр. ... – брат тужиле, поднетој против туженог Министарства финансија Републике Србије, ради поништаја решења, број: 46-00-00738/2015-13 од 11.06.2019. године, са заинтересованим лицем Републиком Србијом, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, ул. Косовска бр. 31, Београд, у предмету враћања имовине односно обештећења, након одржане усмене јавне расправе дана 08.06.2022. године, у нејавно седници већа одржаној дана 13.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ ОДБИЈА.

II ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца Либора Јелинека за накнаду трошкова управног спора.

III ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци А.А. из ..., ул. ... бр. ... и Б.Б. из ..., ..., ... бр. ..., да заинтересованом лицу Републици Србији солидарно накнаде трошкове управног спора у износу од 16.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је као неоснована жалба тужилаца изјављена против делимичног решења Агенције за реституцију Републике Србије, Поручна јединица Београд број: 46-003978/2012 од 10.04.2018.године. Ожалбеним

делимичним решењем, тачком I диспозитива, одбијен је као неоснован захтев А.А. из ... и Б.Б. из ... од 13.06.2012.године заведен под бројем 46-003978/2012 и то у делу којим су тражили враћање, односно обештећење непокретности и то: плаца на углу Врањске и Гроздићеве, као и зграде у улици ... бр. ... и ... бр. ..., на кп. ... КО Београд 4 старог премера, односно на кп. ... и кп. ... КО Звездара новог премера, национализованих решењем Извршног одбора Н.О.У реона број 33216 од 22.07.1948.године. Тачком II диспозитива одређено је да ће се у преосталом делу захтева, који се односи на враћање непокретности у улици ... број ... (сада ...) на кп. ... КО Стари град одлучити накнадно.

Тужбом поднетом Управном суду непосредно дана 25.07.2019.године, уређеном по налогу суда поднеском од 05.09.2019. године, тужиоци су оспорили законитост решења туженог органа сматрајући да интерпретација члана 2. Споразума ФНРЈ и Чехословачке Републике о регулисању отворених имовинских питања, на који се Министарство финансија у свом решењу позива, није у складу са садржајем и смислом члана 5. став 3. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и свим осталим билатералним међународним уговорима које је ФНРЈ на тему обештећења склопила. Указали су на чињеницу која је наведена и у претходној жалби, да у Споразуму није експлицитно наведена обавеза обештећења оштећених чехословачких држављана као и чињеницу да се обавеза обештећења могла ликвидирати искључиво исплатом обештећујућих износа, а не као у овом случају ратификовањем Споразума. Даље су указали да су се, како сам Споразум није обавезивао државе уговорнице на обештећење компензацијом, преузете недефинисане обавезе интерпретирале законима државе која их је преузела, у складу са текућим законима и политичким интересима, што јасно проистиче из потврде чешког министарства финансија од 05.09.2012.године у којој стоји да породица А.А. и Б.Б. није имала право на обештећење на основу Уредбе број 191/1959 “Службеног листа” и на основу закона број 57/1957. Истакли су да се Споразумом ФНРЈ и Чехословачке Републике о регулисању отворених имовинских питања обавеза обештећења чехословачких држављана за национализовану имовину на територији ФНРЈ преноси на Чехословачку Републику, али уз измењену формулацију те обавезе (не на начин како је то формулисано чланом 5. став 3. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу) и уз кршење људских права и слобода појединим одредбама члана 2. Споразума које су цитирали. Даље су истакли да су неспорне једино последице овог Споразума да они који су по међународном праву имали право на обештећење то право нису могли да реализују наредних 65 година, као и чињеница да су овим Споразумом поједнако кршена људска права као и законима којим су две државе уговорнице одузимале имовину својих и страних држављана што је довело до процеса реституције у државама правним наследницама ФНРЈ и Чехословачке Републике. Из наведених разлога, предложили су да суд поништи оспорено решење у целости.

У одговору на тужбу тужени орган је остао при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и, с обзиром да тужиоци у тужби нису навели нове чињенице нити приложили нове доказе, осим оних који су наведени у жалби на првостепено решење, а који су од стране овог министарства приликом доношења оспореног решења оцењени, предложио је да суд тужбу одбије као неосновану.

Заинтересовано лице Република Србија је у одговору на тужбу, преко законског заступника, оспорило тужбу као неосновану. Истакло је да сматра да је у поступку пред туженим органом поступано у свему по правилима поступка, да је чињенично стање потпуно и тачно утврђено, да је из утврђених чињеница изведен правилан закључак у погледу чињеничног стања те да је материјално право правилно примењено. Предложило је да суд тужбу одбије као неосновану и обавезе тужиоца да заинтересованом лицу надокнади трошкове спора за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара.

Управни суд је дана 08.06.2022. године, одржао усмену јавну расправу применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), којим је прописано да је расправа обавезна ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима, и у складу са чланом 38. Закона о управним споровима, у присуству тужиоца А.А. који је уједно и пуномоћник тужиле Б.Б., и пуномоћника А.А., а у одсуству уредно позваног туженог органа и законског заступника заинтересованог лица Републике Србије.

У својој речи на усменој јавној расправи пуномоћник тужиоца А.А. је у свему остао при наводима тужбе и предлогу исте указујући да се Споразум између ФНРЈ и Чехословачке Републике односи на имовинска питања настала пре дана 19.02.1955. године, што управни органи у овој ствари нису ценили нити навели у својим одлукама. Указао је да је потребно имати у виду домицил странака, односно да је Б.Б. држављанин Чешке Републике а други тужилац Либор Јелинек држављанин Републике Србије. Како је имовина одузета у корист Републике Србије, ти ефекти се и даље налазе у тој имовини а нарочито имајући у виду да у списима постоји исправа Чешке Републике да у конкретном случају није вршена било каква накнада, због чега су испуњени услови за враћање имовине односно да се удовољи постављеном захтеву. Позвао се на праксу Уставног суда и одлуке Уж. 14529/18 и Уж.8575/17. Предложио је да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење. Трошкове спора је тражио за судске таксе за тужбу и одлуку по ТТ, као и трошкове за приступ на усмену расправу по АТ у износу од 18.000,00 динара, посебно указујући да одлуку у овој управној ствари суд достави на адресу тужиоца.

Тужилац А.А. је у својој речи на усменој јавној расправи детаљно је поновио наводе тужбе. Навео је да сматра да је спорно што постоје два контрадикторна тумачења споразума истим законом. Када је у питању обавеза друге државе на основу споразумом преузетих одштетних захтева уз позивање на одредбе члана 5. став 3. тачка 1) Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, тада та обавеза постоји, али када је у питању симетрична обавеза сопствене државе за споразумом преузете одштетне захтеве држављана бивше ФНРЈ за имовину одузету на територији Чехословачке Републике, та обавеза се негира одредбом члана 1. истог закона.

Одлучујући о поднетој тужби у нејавној седници већа одржаној дана 13.06.2022. године, у смислу члана 41. Закона о управним споровима, оценом навода истакнутих у тужби, одговора на тужбу, навода тужиоца А.А. на усменој јавној расправи и навода пуномоћника тужиоца А.А. на усменој јавној расправи, списа предмета ове управне ствари и образложења оспореног решења, Управни суд је нашао

да тужба није основана.

Према стању у списима и разлозима образложења оспореног решења А.А. из ... је дана 12.06.2012.године поднео првостепеном органу захтев за враћање одузете имовине, односно обештећење заведен под бројем 46-003978/2012 као и да је Б.Б. из ... дана 04.01.2013.године поднела захтев за враћање одузете имовине односно обештећење заведен под бројем 46-000075/2013, па како је утврђено да се ради о захтевима који се односе на исту имовину која је одузета од истог бившег власника В.В., бивше из ..., првостепени орган је применом члана 117. Закона о општем управном поступку закључком број 46-003978/2012 од 20.11.2013.године одредио спајање управних ствари у један поступак, тако што ће се исти убудуће водити под бројем 46-003978/2012. У току поступка пред првостепеним органом одржана је усмена расправа на којој је пуномоћник подносилаца захтева прецизирао поднети захтев, односно изјавио да је предмет захтева за враћање, односно обештећење, плац на углу Врањске и Гвоздићеве као и зграда у улици ... бр. ... и ... бр. ... на кп. ... КО Београд 4 старог премера, односно на кп. ... и кп. ... КО Звездара новог премера, као и плац у ... број ... кп. ... КО Београд 1 старог премера, а према уверењу РГЗ од 21.04.2012.године. Увидом у решење Извршног одбора Н.О.В реона бр.33216 од 22.07.1948. године утврђено је да је имање- зграда у ... бр. ... уписана у ЗКУЛ ..., парцела ... КО Београд 4 чији су досадашњи власници били В.В. са 1/2, Г.Г. са 1/6, Д.Д. са 1/6 и Ћ.Ћ. са 1/6, чехословачки држављани са станом у ... број ... национализовано и прешло у државну својину дана 28.04.1948.године, а на основу Закона о изменама и допунама Закона о национализацији приватних привредних предузећа. На основу приложених доказа првостепени орган је закључио да је за одлучивање сазрео само део захтева који се односи на плац на углу Врањске и Гвоздићеве као и зграда у улици ... бр. ... и ... бр. ... на кп.бр. ... КО Београд 4 старог премера те је, одлучујући о поднетом захтеву ожалбеним решењем тачком I одбио као неоснован захтев законских наследника бившег власника који се односи на наведене непокретности будући да је, након што је по службеној дужности утврдио да је између ФНРЈ и Чехословачке Републике закључен Споразум о регулисању отворених имовинских питања ("Сл.лист ФНРЈ" бр.14/1956), који је потписан 11.02.1956.године, нашао да исти немају право на враћање одузете имовине, односно обештећење према Закону о враћању одузете имовине и обештећењу услед преузете обавезе обештећења од стране Чехословачке Републике на основу наведеног Споразума. Одлучујући о жалби изјављеној против првостепеног решења тужени орган је, код утврђене чињенице да је у моменту одузимања имовине дана 22.07.1948.године, као и у моменту потписивања предметног Споразума дана 11.02.1956.године бивши власник В.В. била држављанин Чехословачке Републике, те да је на основу наведеног Споразума Република Чехословачке преузела обавезу обештећења према бившим власницима физичким и правним лицима за имовину која је одузета на подручју бивше Југославије, нашао да је, у смислу члана 5. став 3. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, првостепени орган правилно поступио када је одлучио као у диспозитиву ожалбеног решења. Ценио је наводе жалбе да у конкретном случају има места усвајању захтева за враћање будући да бивши власник за одузету имовину није добио надокнаду у Чехословачкој Републици те да је пред органима Чехословачке Републике захтев за обештећење одбијен, али је нашао да чињеница да бивши власник, односно његови законски наследници нису обештећени од стране Чехословачке Републике, односно касније Чешке Републике, није од утицаја на другачију одлуку. Ово

јер постојање међународног уговора на основу кога је страна држава преузела обавезу обештећења за своје држављане и њихове законске наследнике искључује право на враћање имовине, те за примену члана 5. став 3. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу није потребно претходно утврђивати да ли је исплаћено обештећење за одузету имовину од стране државе која је обавезу обештећења преузела. Ценио је и навод жалбе да се наведеним Споразумом у члану 2. крше многобројна људска права загарантована Конвенцијом о људским правима као и да у њему нигде није експлицитно наведена обавеза обештећења, нити се у тексту Споразума могу наћи наводи на основу којих би се могло закључити да је тема Споразума обештећење, али је нашао да и ови наводи нису од утицаја на другачије одлучивање. Ово јер је у конкретном случају одлучујућа чињеница да је Споразумом изричито предвиђено да су регулисане и ликвидиране све обавезе Југословенске државе за имовину држављана Републике Чехословачке која је национализована на територији бивше ФНРЈ. И остале жалбене наводе је воценио као неосноване и без утицаја на другачије одлучивање. Имајући у виду наведено, тужени орган је одлучио као у диспозитиву оспореног решења применом одредбе члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ” бр.33/97, 31/01 и “Службени гласник РС” бр. 30/10).

Одредбом члан 5. став 3. тачка 1) Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 – одлука УС), прописано је да право на враћање имовине или обештећење нема физичко лице – страни држављанин, односно његови законски наследници, за које је обавезу обештећења преузела страна држава по основу међународног уговора.

Код оваквог стања ствари, Управни суд је оценио да је правилно одлучио тужени, када је одбио жалбу тужилаца изјављену против првостепеног решења. Наиме, тужиоци потражују имовину која је одузета 1948. године В.В., као чехословачкој држављанки. Како су Споразумом између ФНРЈ и Чехословачке Републике о регулисању отворених имовинских питања од 11.02.1956. године („Службени лист ФНРЈ” - Међународни уговори 14/1956), међусобно компензиране, у потпуности регулисане и ликвидиране све новчане обавезе и обавезе на друга материјална давања која су ма по ком основу настала пре 19.02.1955. године према другој страни уговорници, њеним правним лицима и њеним држављанима, то је и по оцени суда, обавезу обештећења бившег власника преузела Чехословачка Република, тако да тужиоци немају право на враћање одузете имовине односно обештећење, у складу са чланом 5. став 3. тачка 1) Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Суд је ценио наводе тужилаца да у Споразуму између ФНРЈ и Чехословачке Републике о регулисању отворених имовинских питања није наведена обавеза обештећења чехословачких држављана, али је нашао да су ови наводи неосновани, будући да је одредбом члана 1. став 1. тачка б) наведеног споразума прописано да су у потпуности регулисане и ликвидиране све новчане обавезе и обавезе на друга материјална давања југословенске државе уколико су такве обавезе настале пре 19.02.1955. године ма по ком основу према чехословачким физичким лицима, као и да су чланом 2. истог споразума регулисане и ликвидиране све обавезе југословенске државе у вези са захтевима који проистичу из југословенских мера национализације,

експропријације и других мера ограничења или одузимања права власништва, којима су била подвргнута чехословачка добра, права и интереси.

Остале наводе тужбе да је Споразум између ФНРЈ и Чехословачке Републике о регулисању отворених имовинских питања супротан осталим међудржавним уговорима суд такође оцењује као наводе без утицаја на другачије одлучивање у овој управној ствари, имајући у виду да је наведени споразум на снази, а да Управни суд није овлашћен да цени законитост међудржавног споразума који је на снази у време када је орган одлучивао о захтеву тужилаца за враћање одузете имовине, односно обештећење наведене имовине бившег власника.

Такође, суд је ценио и остале наводе изнете у тужби, али налази да су исти без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари и да се тим наводима не доводи у сумњу правилност и законитост оспореног решења. Одлуке Уставног суда Уж. 14529/18 и Уж.8575/17, на које се пуномоћник тужиоца А.А. позвао на усменој јавној расправи, имајући у виду да су засноване на чињеничном и правном стању које се разликује од чињеничног и правног стања у конкретном случају, по налажењу суда, нису од утицаја на другачије пресуђење.

Са свега изнетог, Управни суд је нашао да оспореним решењем није повређен закон на штету тужилаца, па је на основу одредаба члана 40. ст. 1. и 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, бр. 111/09) одлучио као ставу I диспозитива пресуде.

Одлучујући о захтеву тужиоца Либора Јелинека за накнаду трошкова управног спора, Управни суд је, имајући у виду успех странке у спору, применом одредаба чл. 66. и 67. Закона о управним споровима, те одредаба чл. 150., 153., 154., 162. и 163. ст. 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), које се сходно примењују на основу члана 74. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу II диспозитива пресуде.

Одлучујући о захтеву заинтересованог лица Републике Србије за накнаду трошкова управног спора, Управни суд је, имајући у виду успех странке у спору нашао да је захтев основан, па је применом одредаба чл. 66. и 67. Закона о управним споровима, те одредаба чл. 150., 153., 154., 162. и 163. ст. 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), које се сходно примењују на основу члана 74. Закона о управним споровима, у вези члана 10. Закона о правобранилаштву („Службени гласник РС“, број 55/14), и применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12 и 99/20), досудио трошкове на име састава одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара, па је одлучио као у ставу III диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 13.06.2022. године, 28 У 11973/19

Записничар

Председник већа-судија

Марија Јосифов Алимпијевић, с.р.

Јасминка Вукашиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

БС